

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen eläkelaitosten vakavaraisuussäännösten uudistamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 241/1996 vp eläkelaitosten vakavaraisuussäännösten uudistamisesta. Eduskunnalle on sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta antanut asiasta mietintönsä n:o 42/1996 vp.

Eduskunta edellyttää, että hallitus pikaisesti selvittää yhteistoiminnassa työmarkkinajärjestöjen ja yrittäjäjärjestöjen kanssa pienyritysten työeläkelaitosten kautta tapahtuvan pääomahuollon kehittämisen. Huomiota on

kiinnitettävä mahdollisuuksiin luoda pienyrityksiä varten tehokas takausjärjestelmä.

Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että vakuutustarkastuksella ja järjestelmän valvonnassa ja seurannassa on käytettävissä riittävät voimavarat ja asiantuntemus. Eduskunnalle on annettava selvitys uudistetusta lainsäädännöstä saaduista kokemuksista.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/1979) 11 luvun 4 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 389/1995,

muutetaan 1 luvun 3 a §:n 2 momentti, 10 luvun 2 §:n 2 momentti ja 7 §:n 1 momentti, 11 luvun 1 §:n 1 momentti, 12 luvun 2 §:n 1 momentti ja 4 §:n 2 momentti, 14 luvun 5 a §:n 1 momentin 5 kohta ja 6 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta sekä 15 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1 momentti ja 20 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 3 a §:n 2 momentti, 10 luvun 2 §:n 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 1 momentti, 12 luvun 2 §:n 1 momentti, 14 luvun 5 a §:n 1 momentin 5 kohta ja 6 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta sekä 15 luvun 1 §:n 2 momentti mainitussa laissa 389/1995 ja 10 luvun 7 §:n 1 momentti, 12 luvun 4 §:n 2 momentti sekä 15 luvun 2 §:n 1 momentti ja 20 §:n 2 momentti laissa 752/1993, sekä

lisätään 7 lukuun uusi 8 §, 11 lukuun uusi 6 a ja 6 b §, 12 lukuun uusi 1 a §, 12 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 389/1995, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi sekä 14 lukuun uusi 5 c § seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

3 a §

Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavaan vakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta 2 luvun 2 §:n 1—3 ja 5 momenttia, 4 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 5 §:n 1, 2 ja 5 momenttia, 2 a lukua, 11 luvun 4—6 §:ää, 13 lukua, 14 luvun 1 §:n 2 momenttia, 4 §:n 2 ja 3

momenttia ja 5 b §:ää eikä 16 luvun 3 §:n 4 ja 5 momenttia sekä 5 a—5 c §:ää.

7 luku

Yhtiön johto

8 §

Sen estämättä, mitä muualla tässä laissa säädetään, lakisääteistä eläkevakuutusta har-

joittavalla vakuutusyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto, jonka valitsee yhtiökokous. Hallintoneuvosto nimittää hallituksen, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä.

Hallintoneuvostossa ja hallituksessa on oltava vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustajia. Vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustajat on valittava keskeisten työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustajia on oltava yhtä monta ja heidän yhteismääränsä on oltava vähintään puolet hallintoneuvoston ja vastaavasti hallituksen koko jäsenmäärästä. Hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpanosta ja valinnasta määrätään tarkemmin yhtiöjärjestyksessä.

10 luku

Tilinpäätös ja konsernitilinpäätös

2 §

Vakuutusmaksuvastuu vastaa voimassa olevissa vakuutussovimuksissa tarkoitetuista tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten ja näistä vakuutuksista aiheutuvien muiden menojen pääoma-arvoa vähennettyinä tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvolla ja lisättyinä kesken sovitun vakuutusajan rauenneista vakuutuksista ehkä aiheutuvan vastuun pääoma-arvolla. Vakuutussovimuksen luonteen niin edellyttäessä vakuutusmaksuvastuu voidaan määrätä maksettujen vakuutusmaksujen ja vakuutukselle hyvitettyjen muiden tuottojen yhteismääränä vähennettyinä vakuutusturvan ylläpitämisestä ja vakuutuksen hoitamisesta vakuutussovimuksen mukaan perityillä kuluilla. Vakuutusmaksuvastuuna pidetään myös sellaista 13 luvun 3 §:n mukaisista lisäeduista aiheutunutta vastuuta, jota perusteiden mukaan ei saa käyttää muun kuin sellaisen tappion peittämiseen, joka on syntynyt vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta. Lakisäateistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön osalta vakuutusmaksuvastuuna pidetään myös työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin mukaisista lisäeduista aiheutunutta vastuuta, joka jakautuu vakuutuksenottajille ositettuun osaan (*ositettu lisävakuutusvastuu*) ja vakuutuksenottajille osittamattomaan osaan (*ositamaton lisävakuutusvastuu*). Ositettua lisävakuutusvastuuta saadaan käyttää vain vakuutuksenottajille annettaviin työnte-

kijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentissa tarkoitettuihin lisätuihin. Osittamatonta lisävakuutusvastuuta voidaan käyttää vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta syntyneen tappion sekä myös muun tappion peittämiseen siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää.

7 §

Sellaisen keskinäisen vakuutusyhtiön osakailta, jotka yhtiöjärjestyksen mukaan ovat vastuussa yhtiön sitoumuksista, on viipymättä taksoitettava lisämaksu, jos syntyneen tappion tai muun syyn takia vahinkovakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 §:n mukainen takuumäärä, jos henkivakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 5 §:n tai 6 a §:n 2 momentin mukainen takuumäärä, jos vakuutusyhtiön oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n tai 6 a §:n 3 momentin mukaista vähimmäismäärävaatimusta tai, jos selvitys- tai konkurssitilassa olevan yhtiön omaisuus ei riitä velkojen maksamiseen, ja tällöin vähintään niin suuri määrä kuin näiden tarkoitusten saavuttamiseksi tarvitaan. Jos osakkaiden vastuu yhtiöjärjestyksessä on rajoitettu, taksoitus on kuitenkin sovitettava sen mukaan.

11 luku

Toimintapääoma

1 §

Vakuutusyhtiön toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla vakuutusyhtiön varojen on katsottava ylittävän yhtiön velat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset. Lakisäateistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön vastuuvasta vähennetään tällöin 10 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu osittamaton lisävakuutusvastuu. Varat, velat ja sitoumukset määritellään ja arvioidaan niiden luonne huomioon ottaen sosiaali- ja terveysministeriön määräämien perusteiden mukaisesti.

6 a §

Lakisäateistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärä on kaksi kolmasosaa vakavaraisuusrajaista, kuitenkin vähintään kaksi prosenttia vakuutusyhtiön työntekijäin eläkelain

mukaisen vakuutuksen vastuuvälästä. Vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen huomioon sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön takuumäärä on puolet 1 momentin mukaisesta toimintapääoman vähimmäismäärästä. Toimintapääomasta takuumäärää vastaavan määrän on muodostuttava asetuksella säädettävistä eristä.

Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön oman pääoman on oltava vähintään kaksi prosenttia 2 momentin mukaisesta takuumäärästä. Sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin omaan pääomaan rinnastetaan tätä pykälää sovellettaessa vakuutusyhtiön ottama laina, jolla on huonompi etuoikeus kuin vakuutusyhtiön muilla sitoumuksilla.

6 b §

Jos lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä, siirto 10 luvun 2 §:n 2 momentin mukaiseen osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen on kielletty. Jos ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, yhtiön on järjestettävä toimintansa siten, että yhtiön toimintapääoma palautuu ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua rajan alapuolelle.

Jos lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja mutta pienempi kuin vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, yhtiön on kartutettava toimintapääomaansa rajoittamalla siirtoa 10 luvun 2 §:n 2 momentin mukaiseen ositettuun lisävakuutusvastuuseen.

Jos lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja, siirto 10 luvun 2 §:n 2 momentin mukaiseen ositettuun lisävakuutusvastuuseen on kielletty.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

12 luku

Voitonjako ja yhtiön varojen muu käyttö

1 a §

Sen estämättä, mitä muualla tässä laissa tai osakeyhtiölaissa säädetään, yhtiön selviytystilan, purkamisen, vakuutuskannan luovuttamisen tai muun varojen jakamista koskevan järjestelyn yhteydessä lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön velat ylittävistä varoista kuuluu osakkeenomistajille tai takuusuusien omistajille osakkeita tai takuusuuksia vastaava osuus yhtiön omaan pääomaan tehdyistä sijoituksista ja niille lasketusta kohtuullisesta tuotosta. Muu osa velat ylittävistä varoista arvonkorotusrahasto mukaan lukien kuuluu vakuutuksenottajille osana vakuutuskantaa. Yhtiöjärjestykseen on otettava tätä pykälää koskevat määräykset.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarvittaessa määräyksiä 1 momentin täytäntöönpanosta.

2 §

Osakeyhtiölain 12 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu voitonjako on kielletty, jos vakuutusyhtiön oma pääoma alittaa 11 luvun 6 §:n 1 momentissa tai 6 a §:n 3 momentissa säädetyn vähimmäismäärän. Omaan pääomaan ei tällöin rinnasteta 11 luvun 6 §:n 1 momentissa ja 6 a §:n 3 momentissa tarkoitettua vakuutusyhtiön ottamaa lainaa.

Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön voitonjako on kielletty myös, jos sen toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 6 a §:n 1 momentin mukainen vakavaraisuusraja. Jos lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin edellä tarkoitettu vakavaraisuusraja mutta pienempi kuin sen kaksinkertainen määrä, voitonjakoa on rajoitettava siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää.

4 §

Yhtiökokous voi kuitenkin päätöksellä, jota ovat kannattaneet osakkaat, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa kokouksessa

edustetuista äänimääristä, antaa voitosta käytettäväksi yleishyödylliseen tai siihen verrattavaan tarkoitukseen määriä, joilla 11 luvun 6 §:ssä tai 6 a §:n 3 momentissa tarkoitettuun omaan pääomaan verrattuna ei ole saottavaa merkitystä.

14 luku

Vakuutusyhtiöiden valvonta

5 a §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi rajoittaa vakuutusyhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen, jos:

5) yhtiö ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan 5 b tai 5 c §:ssä tarkoitettussa taloudellisen aseman tervehtytämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä; tai

5 c §

Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 6 a §:n 1 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, on viipymättä toimitettava sosiaali- ja terveysministeriön hyväksyttäväksi yhtiön taloudellisen aseman tervehtytämissuunnitelma. Samoin on meneteltävä, jos yhtiön toimintapääoma lisättyä sillä määrällä, jolla 10 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu tasoitusmäärä ylittää laskuperusteiden mukaisen vähimmäismäärän, on pienempi kuin 11 luvun 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettu vakaraisuusraja.

Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 6 a §:n 2 momentin mukainen takuumäärä taikka jonka oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 a §:n 3 momentin vähimmäisvaatimusta, on viipymättä toimitettava ministeriön hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.

6 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa haltuunsa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta taikka kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta tällaista omaisuutta ilmoitettuaan asiasta niiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien muiden valtioiden vakuutustarkastuksesta vastaaville viranomaisille, joissa vahin-

kovakuutus sopimuksen kattama riski 2 a luvun 10 §:n mukaan sijaitsee tai jossa henkivakuutuksen ottaja asuu vakinaisesti tai, jos henkivakuutuksen ottaja on oikeushenkilö, se oikeushenkilön toimipaikka, johon sopimus liittyy, sijaitsee, jos:

3) vakuutusyhtiö ei täytä tämän luvun 5 b §:n 2 momentissa tai 5 c §:n 2 momentissa mainittuja 11 luvussa yhtiön toimintapääomalle ja omalle pääomalle asetettuja vaatimuksia; sekä

4) vakuutusyhtiö ei enää täytä tämän luvun 5 b §:n 1 momentissa tai 5 c §:n 1 momentissa mainittuja 11 luvussa yhtiön toimintapääomalle asetettuja vaatimuksia ja ministeriöllä on aihetta olettaa yhtiön taloudellisen tilan edelleen heikkenevän tai jos ministeriö katsoo yhtiön olevan joutumassa tällaiseen tilaan.

15 luku

Selvitystila ja purkaminen

1 §

Vahinkovakuutusyhtiö, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 §:n mukainen takuumäärä, tai henkivakuutusyhtiö, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 5 §:n mukainen takuumäärä, tai lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittava vakuutusyhtiö, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 6 a §:n 2 momentin mukainen takuumäärä, taikka vakuutusyhtiö, jonka oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n tai 6 a §:n 3 momentin vähimmäisvaatimusta, on asetettava selvitystilaan ja purettava, jollei edellä mainittuja 11 luvussa asetettuja vaatimuksia ole täytetty kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia ilmoitettiin yhtiökokoukselle. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on kuitenkin oikeus pidentää määräaikaa enintään vuodeksi, jollei vakuutettuja etuja näin vaaranneta.

2 §

Jos on syytä otaksua, että vahinkovakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 §:n mukainen takuumäärä tai että henkivakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 5 §:n tai 6 a §:n 2 momentin mukainen takuumäärä taikka että va-

kuutusyhtiön oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n 3 momentin mukaista vähimmäisvaatimusta, hallituksen ja toimitusjohtajan on viivytyksettä laadittava tilinpäätös siltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa, sekä annettava se tilintarkastajille tarkastettavaksi. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä edellä säädetään tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta. Jos tilinpäätöksen aika käsittää myös edellisen tilikauden, on tältä tilikaudelta annettava erillinen tilinpäätös.

20 §

Mitä 1 momentissa säädetään, noudatetaan vastaavasti, jos yhtiö, joka on asetettu selvitystilaan sen johdosta, ettei se täytä 11 luvun 3, 5, 6 tai 6 a §:n mukaisia vaatimuksia, jälleen täyttää sanotut vaatimukset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997. Lain 10 luvun 2 § ja 11 luvun 1 § tulevat kuitenkin voimaan 31 päivänä joulukuuta 1996.

Sellaisen lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön, joka on toiminnassa tämän lain tullessa voimaan, on kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta haettava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistus tämän lain vaatimille yhtiöjärjestyksen muutoksille ja ilmoitettava muutos rekisteröintiä varten kahden kuukauden kuluessa ministeriön antamasta pää-

töksestä. Hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpanon on täytettävä tämän lain 7 luvun 8 §:n 2 momentin vaatimukset vuoden kuluessa siitä, kun yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty kaupparekisteriin.

Jollei vakuutusyhtiö ole noudattanut 2 momentin säännöksiä, sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä, ettei yhtiö saa myöntää uusia vakuutuksia.

Sen estämättä, mitä tämän lain 11 luvun 6 a §:n 1 ja 2 momentissa säädetään, lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärä on vuonna 1997 yksi kolmasosa ja vuonna 1998 kaksi kolmasosaa tämän lain 11 luvun 6 a §:n 1 momentin mukaisesta toimintapääoman vähimmäismäärästä. Vastaavasti tämän lain 11 luvun 6 a §:n 2 momentissa tarkoitettu takuumäärä on vuosina 1997 ja 1998 puolet edellä tarkoitetusta toimintapääoman vähimmäismäärästä.

Tämän lain voimaan tullessa katsotaan tämän lain 12 luvun 1 a §:ää sovellettaessa lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön osakkaille kuuluvan yhtiön viimeisen tilinpäätöksen mukainen sidottu ja vapaa oma pääoma. Keskinäisessä vakuutusyhtiössä takuusuuksien omistajille kuuluu takuupääoma. Jos vakuutusyhtiö on aikaisemmin merkittävässä määrin harjoittanut myös muuta vakuutusliikettä kuin lakisääteistä eläkevakuutusliikettä, otetaan tämä lisäksi ministeriön luvalla ja sen vahvistamalla tavalla huomioon osakkaiden osuudessa yhtiön varoista määrättäessä. Yhtiön on tehtävä tätä koskeva hakemus ministeriölle vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 12 §:n 1 momentti ja 12 a §:n 4 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 12 §:n 1 momentti, laeissa 639/1966, 559/1993, 1077/1993, 1482/1995 ja 839/1996 sekä 12 a §:n 4 momentti laissa 390/1995, sekä
lisätään 12 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 390/1995, uusi 5 momentti seuraavasti:

12 §

Eläkelaitosten keskinäinen vastuu eläkkeistä ja kuntoutusrahasta määräytyy sekä eläkkeistä ja kuntoutusrahasta eläkelaitoksille aiheutuvat kulut jaetaan eläkelaitosten kesken, mikäli eläkelaitokset eivät ole toisin sopineet, seuraavasti:

1) vanhuuseläkkeestä siltä osin kuin se perustuu palvelusaikaan ennen sitä kalenterivuotta, jona työntekijä täyttää 55 vuotta, on kukin eläkelaitos vastuussa määrästä, joka vastaa kolmasosaa kyseisen vuoden osalta karttuvasta eläkkeestä laskettuna 12 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien tai antamien perusteiden mukaisesti; lisäksi eläkelaitos on vastuussa siitä eläkkeen määrästä, joka ministeriön vahvistamien tai antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkelaitoksen vastuulla olevaan eläkkeen osaan tämän osan arvon säilyvyyden tukemiseksi tai eläkelaitoksen vastuun ulottamiseksi eläkkeeseen, myös siltä osin kuin se perustuu palvelusaikaan sen kalenterivuoden jälkeen, jona työntekijä täyttää 54 vuotta, taikka työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke-aikaan taikka 12 a §:n 5 momentin mukaisesti;

2) työkyvyttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty 6 a §:ää soveltaen ja sellaisen työttömyyseläkkeen puolesta määrästä, joka on myönnetty soveltaen 6 a §:ää vähintään viisi vuotta jatkuneeseen työsuhteeseen, näihin eläkkeisiin luettuna myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa ja merimieseläkelain 3 a §:n 4 momentissa tarkoitettu, sanotun lain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa, mutta ei tämän lain 4 j §:n eikä 7 g §:n mukaista korotusta eikä 9 §:n perusteella eläkkeen alkamisen, työttömyyseläkkeen osalta kuitenkin 4 c §:ssä tarkoitettua työttömäksi joutumispäivän jälkeen annettuja korotuksia, sekä siitä kuntoutusrahan osasta, joka vastaa 6 a §:ää soveltaen myönnetystä työkyvyttömyyseläkkeestä edellä mainitulla tavalla määräytyvää eläkkeen osaa, vastaa yksin se eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä kuului sanotussa pykälässä tarkoitettua työsuhteen perusteella; lisäksi eläkelaitos on vastuussa siitä eläkkeen tai kuntoutusrahan määrästä, joka ministeriön vahvistamien tai antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkelaitoksen vastuulla olevaan eläkkeen osaan 12 a §:n 5 momentin mukaisesti;

3) edellä 11 §:ssä tarkoitetuista lisäeduista on vastuussa se eläkelaitos, joka on ne myöntänyt, siltä osin kuin etu vastaa ministeriön vahvistamien tai antamien perusteiden mukaisesti laitokselle suoritettavia vakuutusmaksuja tahi laskettavaa eläkevastuuta;

4) muista vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeistä, lukuun ottamatta lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 9 §:n 1 momentin 2 kohdan ja merimieseläkelain 3 a §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti maksettavaa määrää, samoin kuin eläkkeiden ja kuntoutusrahan niistä osista, jotka ylittävät 1—3 kohdan mukaiset määrät, perhe-eläkkeestä, osa-aika-eläkkeestä sekä maksujen tai rahastojen laskuperusteiden yleisestä muutoksesta samoin kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista siirroista johtuvista kustannuksista ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 9 §:n 1 momentin 3 kohdassa sekä merimieseläkelain 3 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista sanottuihin lakeihin perustuvan eläketurvan aiheuttamien kulujen osuudesta vastaavat eläkelaitokset yhteisesti ministeriön eri kululajeja varten antamien perusteiden mukaisesti; sekä

5) eläketurvakeskuksen kustannuksista niiltä osin kuin ne eivät aiheudu eläkelaitoksille erityistä korvausta vastaan suoritettavista töistä vastaavat eläkelaitokset yhteisesti tämän lain alaisen toimintansa laajuuden mukaisessa suhteessa; näistä kustannuksista on kuitenkin ensin vähennettävä, mitä eläketurvakeskus on tuottoina saanut.

12 a §

Jos vastuuvelan perusteita muutetaan siten, että vastuun määrä pienenee, käytetään vapautuvat varat 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti. Jos kuitenkin on kysymys 11 §:n mukaisista lisäeduista, erotus on siirrettävä vakuutusyhtiölain 10 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ositettuun lisävakuutusvastuuseen, jollei erityisestä syystä ole katsottava, että vapautuvat varat on käytettävä ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettulla tavalla.

Vastuuvelan tai eläkevastuun perusteissa käytettävä laskuperustekorko on määriteltävä ottaen huomioon eläkkeiden turvaamisesta

johtuvat vaatimukset sekä lisäksi vastuuvelan tai eläkevastuun katteena oleville varoille saatavissa oleva tuotto. Edellä tarkoitettujen laskuperustekorona ja vastuuvelan tai eläkevastuun laskennassa käytettävän koron erotusta vastaava tuotto on tämän lain vähimmäiseläketurvan mukaisen vakuutuksen osalta käytettävä 12 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin siirtoihin eläkelaitoksen vastuulle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Tämän lain 12 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan määrättäessä eläkelaitosten vastuuta vanhuuseläkkeestä siltä osin kuin se perustuu tämän lain voimaantulon jälkeiseen palvelusaikaan.

Sen estämättä, mitä tämän lain 12 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa ja työntekijäin eläkelain 12 a §:n 3 momentissa säädetään, eläkelaitoksen vastuulla olevia eläkkeen ja kuntoutusrahan osia pienennetään vastuuve-

lan tai eläkevastuun perusteiden muuttamisen johdosta tämän lain voimaan tullessa, 12 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen lisätujen osalta kuitenkin 31 päivänä joulukuuta 1997, siten, että niiden pääoma-arvo säilyy.

Sen estämättä, mitä tämän lain 12 a §:n 5 momentissa säädetään, laskuperustekorona ja vastuuvelan tai eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron erotusta vastaava sijoitusten tuotto tai osa siitä voidaan käyttää vuosina 1997—1999 siirtoihin vakuutusyhtiölain 10 luvun 2 §:n 2 momentin mukaiseen osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen tai vakuutuskassalain 79 §:n 2 momentin mukaiseen lisävakuutusvastuuseen taikka eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaiseen eläkevastuun osaan. Siirtoa vastaavalta osalta ei vakuutusyhtiö vuosina 1997—1999 saa tehdä siirtoa osittamattomasta lisävakuutusvastuusta ositettuun lisävakuutusvastuuseen eikä vakuutuskassa tai eläkesäätiö pienentää sanottua vastuun osaa.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 9 ja 13 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) 9 §:n 1 momentti ja 13 a §, sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 1 momentti laeissa 750/1974, 560/1993, 1078/1993 ja 1483/1995 sekä 13 a § mainitussa laissa 1483/1995 seuraavasti:

9 §

Tässä laissa säädetystä eläketurvasta vastaavat 2 §:ssä tarkoitettut eläkelaitokset, sikäli kuin ne eivät ole toisin sopineet, seuraavasti:

1) vanhuuseläkkeestä siltä osin kuin se perustuu ennen sitä kalenterivuotta ansaittuihin palkkoihin, jona työntekijä täyttää 55 vuotta, on kukin eläkelaitos vastuussa määrästä, joka vastaa kolmasosaa kyseisen vuoden osalta karttuvasta eläkkeestä laskettuna ministeriön antamien perusteiden mukaan; lisäksi eläkelaitos on vastuussa siitä eläkkeen määrästä, joka ministeriön antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkelaitoksen vastuulla olevaan eläkkeen osaan tämän osan

arvon säilyvyyden tukemiseksi taikka eläkelaitoskohtaisen vastuun ulottamiseksi eläkkeeseen, myös siltä osin kuin se perustuu sen kalenterivuoden jälkeen ansaittuihin palkkoihin, jona työntekijä täyttää 54 vuotta, tai 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuun palkkaan taikka työntekijäin eläkelain 12 a §:n 5 momentin mukaisesti;

2) työkyvyttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty 7 §:n 1 momenttia soveltaen sekä sellaisen työttömyyseläkkeen määrän 30/100:sta, joka on myönnetty 7 §:n 1 momenttia soveltaen, näihin eläkkeisiin luettuna myös työntekijäin eläkelain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa ja merimieseläkelain 3 a §:n 4 momentissa tarkoitettu, sanotun

lain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa, mutta ei työntekijäin eläkelain 4 j eikä 7 g §:n mukaista korotusta eikä sanotun lain 9 §:n perusteella eläkkeen alkamisen, työttömyyseläkkeen osalta kuitenkin työntekijäin eläkelain 4 c §:ssä tarkoitetun työttömäksi joutumispäivän jälkeen annettuja korotuksia, sekä siitä kuntoutusrahan osasta, joka vastaa 7 §:n 1 momenttia soveltaen myönnetystä työkyvyttömyyseläkkeestä edellä mainitulla tavalla määräytyvää eläkkeen osaa, vastaa yksin se eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä kuului saadessaan 7 §:n 1 momentissa tarkoitetun sairauden, vian tai vamman taikka joutuessaan työttömäksi tai, jos hän ei silloin enää tämän lain piiriin kuuluvassa työsuhteessa, se eläkelaitos, jonka piiriin hän viimeksi on kuulunut; lisäksi eläkelaitos on vastuussa siitä eläkkeen tai kuntoutusrahan määrästä, joka ministeriön antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkelaitoksen vastuulla olevaan eläkkeen osaan työntekijäin eläkelain 12 a §:n 5 momentin mukaisesti;

3) muista vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeistä, lukuun ottamatta työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 2 kohdan ja merimieseläkelain 3 a §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti maksettavaa määrää, eläkkeiden ja kuntoutusrahan niistä osista, jotka ylittävät 1 ja 2 kohdan mukaiset määrät, perhe-eläkkeestä, osa-aikaeläkkeestä samoin kuin työntekijäin eläkelain perusteella maksettavista vastaavista vähimmäiseläketurvan mukaisista eläkkeistä ja eläkkeen osista ja vastaavista merimieseläkelain perusteella maksettavista, sanotun lain 3 a §:n 4 momentissa tarkoitetuista eläkkeen osista sekä eläkevastuun laskuperusteiden yleisestä muutoksesta sekä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista siirroista johtuvista kustannuksista samoin kuin eläketurvakeskuksen kustannuk-

sista vastaavat eläkelaitokset yhdessä työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten ja merimieseläkekassan kanssa, siten kuin työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään; sekä

4) jos työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaisesti on vähennettävä tähän lakiin perustuvaa eläkettä, josta vastaavat kaksi tai useampi eläkelaitos, jaetaan vähennys näiden kesken niiden vastuulla olevien eläkkeen osien suhteessa.

13 a §

Jollei tästä laista muuta johdu, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 1 §:n 6 momentissa, 3 §:n 2 momentissa, 3 a §:ssä, 4 §:n 1 ja 5 momentissa, 4 a §:n 2—6 momentissa, 4 b—4 d, 4 f—4 h ja 4 j—4 n §:ssä, 5 §:n 6 momentissa, 5 c, 7 f—7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10, 10 a, 10 c ja 12 §:ssä, 12 a §:n 4 ja 5 momentissa, 13 a, 13 b ja 14 §:ssä, 15 §:n 2 momentissa sekä 15 a, 15 b, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19 a—19 d, 20, 21, 21 a—21 f, 22 ja 23 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Tämän lain 9 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan määrättäessä eläkelaitosten vastuu- ta vanhuuseläkkeestä siltä osin kuin se perustuu tämän lain voimaantulon jälkeen ansaituihin palkkoihin.

Sen estämättä, mitä tämän lain 9 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa ja 10 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään, eläkelaitoksen vastuulla olevia eläkkeen ja kuntoutusrahan osia pienennetään eläkevastuun laskuperusteiden muuttamisen johdosta tämän lain voimaan tullessa siten, että niiden pääoma-arvo säilyy.

Laki

merimieseläkelain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/1956) 3 a §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 momentti laeissa 1346/1990, 1595/1993 ja 1745/1995 sekä 3 momentti mainitussa laissa 1346/1990 seuraavasti:

3 a §

Tämän lain mukaisen eläkkeen työntekijäin eläkelain vähimmäiseläketurvaa vastaa vasta osasta ja kuntoutusrahasta eläkekassa on vastuussa seuraavasti:

1) vanhuuseläkkeestä siltä osin kuin se perustuu palvelusaikaan ennen sitä kalenterivuotta, jona työntekijä täyttää 55 vuotta, eläkekassa on vastuussa määrästä, joka vastaa kolmasosaa kyseisen vuoden osalta karttuvasta eläkkeestä laskettuna sosiaali- ja terveysministeriön antamien perusteiden mukaisesti; lisäksi eläkekassa on vastuussa siitä eläkkeen määrästä, joka ministeriön antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkekassan vastuulla olevaan eläkkeen osaan tämän osan arvon säilyvyyden tukemiseksi tai eläkekassan vastuun ulottamiseksi eläkkeeseen, myös siltä osin kuin se perustuu palvelusaikaan sen kalenterivuoden jälkeen, jona työntekijä täyttää 54 vuotta, tai työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke-aikaan, taikka työntekijäin eläkelain 12 a §:n 5 momentin mukaisesti;

2) työkyvyttömyyseläkkeestä, joka on myönnetty 12 a §:ää soveltaen, sellaisen työttömyyseläkkeen 30/100:sta, joka on myönnetty 12 a §:ää soveltaen näihin eläkkeisiin luettuna myös työntekijäin eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) perusteella saatavat eläkkeen osat, mutta ei 25 a §:n eikä 15 d §:n mukaista korotusta eikä 18 §:n perusteella eläkkeen alkamisen, työttömyyseläkkeen osalta kuitenkin 15 e §:ssä tarkoitettua työttömäksi joutumispäivän, jälkeen annettuja korotuksia, sekä siitä kuntoutusrahan osasta, joka vastaa 12 a §:ää soveltaen myönnetystä työkyvyttömyyseläkkeestä edellä mainitulla tavalla määräytyvää työntekijäin eläkelain vähimmäiseläketurvaa vastavaa eläkkeen osaa, vastaa yksin eläkekassa; lisäksi eläkekassa on vastuussa siitä eläkkeen tai kuntoutusrahan määrästä, joka ministeriön antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkekassan vastuulla olevaan osaan työntekijäin eläkelain 12 a §:n 5 momentin mukaisesti; sekä

3) muista vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeistä, lukuun ottamatta työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 2 kohdan ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 9 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti maksettavaa määrää, eläkkeiden ja kuntoutusrahan niistä osista, jotka ylittävät 1 ja 2 kohdan mukaiset määrät, perhe-eläkkeestä, osa-aikaeläkkeestä sekä eläkevastuun laskuperusteiden yleisestä muutoksesta sekä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista siirroista johtuvista kustannuksista vastaa eläkekassa yhdessä työntekijäin eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten kanssa siten kuin työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään.

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään, eläkekassa vastaa yhdessä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen eläkelaitosten kanssa työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdan mukaisesti työntekijäin eläkelain perusteella maksettavista, 2 momentin 3 kohtaa vastaavista vähimmäiseläketurvaa mukaisista eläkkeistä ja eläkkeen osista ja vastaavista lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain perusteella maksettavista eläkkeistä ja eläkkeen osista sekä eläketurvakeskuksen kustannuksista. Lisäksi on soveltuvin osin voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 12 a §:n 4 ja 5 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Tämän lain 3 a §:n 2 momentin 1 kohtaa sovelletaan määrättäessä eläkekassan vastuuta vanhuuseläkkeestä siltä osin kuin se perustuu tämän lain voimaantulon jälkeiseen palvelusaikaan.

Sen estämättä, mitä tämän lain 3 a §:n 2 ja 3 momentissa säädetään, 3 a §:n 2 momentin mukaisia eläkekassan vastuulla olevia eläkkeen ja kuntoutusrahan osia pienennetään eläkevastuun laskuperusteiden muuttamisen johdosta tämän lain voimaan tullessa siten, että niiden pääoma-arvo säilyy.

Laki

vakuutuskassalain 79 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 79 §:n 2 momentti seuraavasti:

79 §

Vakuutusmaksuvastuu vastaa voimassa olevissa sitoumuksissa tarkoitetuista tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten ja näistä sitoumuksista aiheutuvien muiden menojen pääoma-arvoa vähennettynä tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvolla. Vakuutusmaksuvastuuna pidetään myös lisäva-

kuutusvastuuta, joka vastaa työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (/) voimaantulosäännöksen 4 momentin mukaisesta siirrosta eläkekassalle aiheutuvaa vastuuta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Laki

eläkesäätiölain 43 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1996) 43 §:n 2 momentti seuraavasti:

43 §

Eläkevastuu lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön määräysten mukaisesti:

- 1) ennen tilinpäätöshetkeä alkaneista eläkkeistä ja muista etuuksista;
- 2) eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden vastaisista eläkkeistä ja muista

etuuksista siltä osin kuin eläkkeen tai muun etuuden on katsottava karttuneen tilinpäätöshetkeen mennessä sekä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluneiden henkilöiden vastaisista eläkkeistä ja muista etuuksista; sekä

- 3) siitä määrästä, joka työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (/1996) voimaantulosäännöksen 4 momentin mukai-

sesti on siirretty eläkesäätiön vastuulle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 1997.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1996
